

College van toezicht op de kansspelen

advies nr.: C.225/04
datum: 25 maart 2004
betreffende: NV-structuur Nationale Goede Doelen Loterijen

Bij brief van 8 maart 2004, nr. L.O. 640/0073/04.52065, heeft de Minister van Justitie aan het College ter advies voorgelegd, overeenkomstig artikel 34, eerste en vierde lid, van de Wet op de kansspelen, een concept-statutenwijziging van de Stichting Uitvoeringsorgaan Financiële Acties strekkende tot omvorming van de stichting in een naamloze vennootschap en een daarmee verband houdende concept-wijzigingsbeschikking van de Beschikking BankGiroLoterij (Stcrt. 12, 2003). Daarbij heeft de Minister van Justitie het College tevens *ter informatie* concept-akten doen toekomen strekkende tot omvorming van de Stichting Nationale Postcode Loterij en de Stichting Fondsen Promoties in naamloze vennootschappen, een concept-akte strekkende tot oprichting van de naamloze vennootschap Holding Nationale Goede Doelen Loterijen en een concept-akte tot oprichting van de Stichting Aandelen Nationale Goede Doelen Loterijen. Reeds eerder heeft het College rechtstreeks van de Stichting Fondsen Promoties ontvangen een concept-statutenwijziging van deze stichting, vooruitlopend op de omvorming van de Stichting Fondsen Promoties in een naamloze vennootschap. Bij deze stukken was tevens gevoegd een van Nationale Goede Doelen Loterijen i.o. afkomstige toelichting omvorming naar naamloze vennootschap.

Bij brief van 12 maart 2004, nr. L.O. 890/0098, heeft de Minister van Justitie aan het College aanvullend ter advies voorgelegd, overeenkomstig artikel 34, eerste en vierde lid, van de Wet op de kansspelen, concept-wijzigingsbeschikkingen van de Beschikking PostcodeLoterij (Stcrt. 1997, 248) en van de Beschikking sponsorloterij (Stcrt. 1997, 248), alsmede voorstellen tot wijziging van het deelnemersreglement Sponsor Loterij, het financieel reglement Sponsor Loterij, het deelnemersreglement Nationale Postcode Loterij, het financieel reglement Nationale Postcode Loterij, het deelnemersreglement BankGiroLoterij, alsmede het financieel reglement BankGiroLoterij. Op 16 maart 2004 heeft het College een gecorrigeerde versie van het deelnemersreglement Sponsor Loterij ontvangen.

Het College heeft reeds een aantal jaren geleden advies uitgebracht over het omvormen van de Stichting Nationale Postcode Loterij en de Stichting Fondsen Promoties in naamloze vennootschappen (advies van 31 augustus 1999, nr. C.553/99, inzake NV-structuur NPL/SFP). Eerst thans lijkt daadwerkelijk realisatie daarvan plaats te gaan vinden. Inmiddels is evenwel ook de Stichting Uitvoeringsorgaan Financiële Acties tot dit conglomeraat toegetreden. Met het oog op het gelijktijdig kunnen omvormen van de Stichting Uitvoeringsorgaan Financiële Acties, de Stichting Nationale Postcode Loterij en de Stichting Fondsen Promoties in naamloze vennootschappen, heeft het College al een separaat advies uitgebracht (advies van 19 februari 2004, nr. C.134/04, inzake wijziging statuten Stichting Uitvoeringsorgaan Financiële Akties). Gelet op de verstreken tijd en de veranderde omstandigheden sedert het eerder in 1999 uitgebrachte advies, brengt het College thans een integraal advies uit – al dan niet gevraagd – over alle voorliggende stukken inzake wijziging van vergunningen, statuten en reglementen van de betrokken vergunninghouders in het kader van het daadwerkelijk realiseren van de NV-structuur Nationale Goede Doelen Loterijen.

Met een brief van 17 maart 2004, nr. C.201/04, heeft het College overeenkomstig artikel 3, eerste lid, van het Besluit College van toezicht op de kansspelen Nationale Goede Doelen Loterijen i.o in de gelegenheid gesteld haar zienswijze kenbaar te maken. Ter vergadering

College van toezicht op de kansspelen

van het College d.d. 22 maart 2004 is een mondelinge toelichting gegeven namens Nationale Goede Doelen Loterijen i.o. door de heer W. Jacobs RA (algemeen manager).

Mede op basis van de ontvangen adviesaanvragen en de namens Nationale Goede Doelen Loterijen i.o. verstrekte stukken en gegeven mondelinge toelichting, alsmede gelet op de eerder door het College ter zake uitgebrachte adviezen, merkt het College het volgende op.

a. algemeen

1. Het voorstel tot structuurwijziging komt samengevat op het volgende neer. Allereerst wordt door de Stichting Nationale Postcode Loterij de Stichting Aandelen Nationale Goede Doelen Loterijen opgericht. Vervolgens worden de drie bestaande stichtingen – te weten de Stichting Nationale Postcode Loterij, de Stichting Fondsen Promoties en de Stichting Uitvoeringsorgaan Financiële Acties – omgezet in drie nieuwe naamloze vennootschappen, onderscheidenlijk de Nationale Postcode Loterij N.V., de Sponsor Loterij N.V. en de BankGiro Loterij N.V. De aandelen van deze drie naamloze vennootschappen zullen bij de omzetting geplaatst worden bij de Stichting Aandelen Nationale Goede Doelen Loterijen. De laatste stap is de oprichting van een Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V. door de Stichting Aandelen Nationale Goede Doelen Loterijen, welke aandeelhouder wordt van deze holding. De aandelen in de onderscheidene Loterij N.V.'s worden door de Stichting Aandelen Nationale Goede Doelen Loterijen ter gelegenheid van de oprichting van de Holding N.V. aan de holding overgedragen.

2. Ten aanzien van de *corporate governance* heeft het College begrepen dat deze als volgt gestalte zal krijgen. De holdingvennootschap is een structuur-N.V. met een raad van commissarissen. De raad van commissarissen benoemt en ontslaat het bestuur, stelt de jaarrekening vast en coöpteert zichzelf. De taken en bevoegdheden van de raad van commissarissen van de holding zijn in grote lijnen gelijk aan de taken en bevoegdheden van de huidige raad van toezicht van de Stichting Nationale Postcode Loterij. De leden van de huidige raad van toezicht zullen zitting nemen in de raad van commissarissen in de holding. Het bestuur van de holdingvennootschap zal worden gevormd door drie van de oorspronkelijk vier – aan het bedrijf Novamedia verbonden – initiatiefnemers van de Nationale Postcode Loterij, welke thans ook het bestuur vormen van de Stichting Nationale Postcode Loterij, de Stichting Fondsen Promoties en de Stichting Uitvoeringsorgaan Financiële Acties. Zij zullen ook worden belast met het bestuur van de drie werkmaatschappijen. De drie werkmaatschappijen zijn geen structuur-N.V. en kennen geen raad van commissarissen. In de statuten van de werkmaatschappijen is evenwel voorzien in een goedkeuringsrecht door de algemene vergadering van aandeelhouders ten aanzien van een aantal belangrijke besluiten. Aangezien de aandelen van de werkmaatschappijen geheel in handen komen van de holding, en de statuten van de holding bepalen dat dit goedkeuringsrecht alleen mag worden uitgeoefend met instemming van de raad van commissarissen, heeft de raad van commissarissen dus een indirect goedkeuringsrecht ten aanzien van deze belangrijke besluiten. De aandelen van de holding komen geheel in handen van de Stichting Aandelen Nationale Goede Doelen Loterijen. Het bestuur van deze stichting zal bestaan uit (minimaal) drie leden en wordt benoemd middels coöptatie, met dien verstaande dat één lid wordt benoemd op voordracht van de raad van commissarissen van de holding. Het bestuur van de stichting zal voor de eerste maal bestaan uit drie oude bekenden van de Nationale Postcode Loterij, te weten de oud-voorzitter van de raad van toezicht, de oud-notaris en de oud-accountant.

College van toezicht op de kansspelen

3. Zoals het College reeds eerder heeft aangegeven in zijn advies van 31 augustus 1999, nr. C.553/99, inzake NV-structuur NPL/SFP, alsmede in zijn advies van 28 februari 2001, nr. C.143/01, inzake NV-structuur Holland Casino, heeft het College op zich geen bedenkingen tegen de (structuur-)N.V. als rechtsvorm voor de vergunninghouders van de landelijke kansspelen. Het College heeft daarbij aangegeven dat het zich kan vinden in het uitgangspunt dat een bedrijfsmatige aanpak van de organisatie van kansspelen gediend is met een rechtsvorm die is toegesneden op het voeren van een onderneming. Daarbij heeft het College evenwel opgemerkt dat niet uit het oog mag worden verloren dat de Wet op de kansspelen het organiseren van kansspelen – behoudens het exploiteren van speelautomaten – niet toestaat met het oog op persoonlijk gewin. Gelet op de bijzondere positie en maatschappelijke functie van de vergunninghouders van de landelijke kansspelen heeft het College gewezen op de noodzaak van een daarop afgestemde uitwerking van de gekozen rechtsvorm. Het College betreurt het dan ook dat een aantal reeds eerder door het College geadviseerde maatregelen niet is overgenomen door de Minister van Justitie. Het College wijst hier in het bijzonder op de bemoeienis van overheidswege met de benoeming van de raad van commissarissen, het zowel op naam van de holding als van de werkmaatschappijen stellen van de loterijvergunningen en het verzekeren dat de intellectuele eigendomsrechten van de loterijen in juridische en in economische zin blijvend bij de holding berusten (en dus niet bij Novamedia).

b. de statuten van de Stichting Aandelen Nationale Goede Doelen Loterijen

4. De wijze waarop invulling is gegeven aan het bestuur van de aandelenstichting, te weten door de benoeming van de hiervoor genoemde drie oude bekenden van de Nationale Postcode Loterij, acht het College een weinig bevredigende oplossing uit een oogpunt *van corporate governance*. Het kritisch vermogen van de algemene vergadering van aandeelhouders (*shareholder value*) komt aldus in het geheel niet uit de verf. Het College beveelt dan ook aan om de aandeelstichting hooguit als een tijdelijke constructie te hanteren en ondertussen een nadere studie te doen naar meer creatieve oplossingen van het aandeelhoudersprobleem. Daarbij zou gedacht kunnen worden aan het verdelen van de aandelen onder de begunstigten pro rata parte van hun aandeel in de netto opbrengst in de onderscheidene loterijen of aan het laten aanwijzen door de diverse begunstigde sectoren van een bestuurslid in de aandelenstichting. Ook de mogelijkheid van het koppelen van de deelname aan de onderscheidene loterijen aan een aandeel daarin zou het College niet op voorhand willen uitsluiten.

5. Het College geeft in overweging om in artikel 8 van de concept-statuten van de stichting te bepalen dat de jaarrekening aan de Minister van Justitie en aan het College van toezicht op de kansspelen dient te worden overgelegd. Het verdient in dit verband aanbeveling om hier tevens expliciet op te nemen dat de regels inzake het opstellen van een jaarrekening zoals neergelegd in Boek 2, Titel 9, van het Burgerlijk Wetboek van overeenkomstige toepassing zijn. Bovendien ware in artikel 10 op te nemen dat de besteding van een eventueel batig saldo bij ontbinding van de stichting de goedkeuring van de Minister van Justitie behoeft.

c. de statuten van de Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V.

6. De holding kan worden aangemerkt als de centrale rechtspersoon in de nieuw voorgestelde structuur. De taken en bevoegdheden van de raad van commissarissen en de directie, de verhouding daartussen en de personele invulling daarvan is vrijwel hetzelfde als thans het

College van toezicht op de kansspelen

geval is ten aanzien van de raad van toezicht en het bestuur van de Stichting Nationale Postcode Loterij (en mutatis mutandis ten aanzien van de Stichting Fondsen Promoties en de Stichting Uitvoeringsorgaan Financiële Acties). Op dit punt verandert er feitelijk dan ook niet veel. In de huidige situatie is de raad van toezicht als hoogste orgaan binnen de Stichting Nationale Postcode Loterij *uiteindelijk verantwoordelijk voor het gebruik van de verleende vergunning* (en mutatis mutandis ten aanzien van de Stichting Fondsen Promoties en de Stichting Uitvoeringsorgaan Financiële Acties). Teneinde te verzekeren dat dit ook in de nieuw voorgestelde structuur zo zal zijn, herhaalt het College hier nogmaals zijn pleidooi om de vergunning tevens op naam van de holding te stellen. Daarmee kan de holding niet alleen rechtstreeks worden aangesproken op haar eigen activiteiten, maar ook op de activiteiten die zijn ondergebracht in de werkmaatschappijen. Bovendien kan aldus worden voorkomen dat de holding door het oprichten van nieuwe werkmaatschappijen bepaalde (neven)activiteiten aan het van overheidswege te houden toezicht onttrekt.

7. Thans heeft het College een formele toezichtsrelatie met drie verschillende loterijen. Dit is een nogal gekunstelde constructie, omdat achter alle drie de loterijen dezelfde organisaties en personen schuil gaan. Het College wil de aanstaande NV-structuur dan ook aangrijpen om hierin verandering te brengen, door voortaan nog maar een toezichtsrelatie met één loterij te hebben, te weten Nationale Goede Doelen Loterijen. Dit brengt zowel voor het College als voor Nationale Goede Doelen Loterijen vermindering van administratieve lasten met zich mee. Zo kan bijvoorbeeld voortaan sprake zijn van één kwartaalrapportage van Nationale Goede Doelen Loterijen, waarin de resultaten van de verschillende werkmaatschappijen c.q. productgroepen zijn verwerkt. Ook ten aanzien van de publieke verantwoording middels de jaarrekening is het College van oordeel dat het zwaartepunt meer dient te liggen bij de geconsolideerde jaarrekening van de holding, en minder bij de jaarrekeningen van de afzonderlijke werkmaatschappijen. Een en ander pleit in de opvatting van het College te meer voor het op naam stellen van de vergunning van zowel de werkmaatschappij als de holding, opdat het College directie en raad van commissarissen rechtstreeks kan aanspreken.

8. Zoals reeds eerder aangegeven, acht het College het onbevredigend dat er geen bemoeienis van overheidswege meer is met de benoeming van de commissarissen. Een belangrijk toezichtinstrument gaat hiermee verloren. Gelet op de bijzondere verhouding tussen overheid en loterijwezen, is het College van oordeel dat de bestaande situatie ware te bestendigen en er bemoeienis van overheidswege blijft met de benoeming van de voorzitter en de leden van de raad van commissarissen van de Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V. Artikel 158, twaalfde lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek biedt daartoe – nog steeds – de mogelijkheid. Weliswaar zal ingevolge het thans bij de Eerste Kamer aanhangige voorstel van wet tot wijziging van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in verband met aanpassing van de structuurregeling (Kamerstukken I, 2002 –2003, 28 179, nr. 309) de van overheidswege benoemde commissaris als zodanig ophouden te bestaan, maar het nieuwe artikel 158, twaalfde lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek laat nog steeds de mogelijkheid open om af te wijken van de – nieuwe – regel dat de commissarissen voortaan door de algemene vergadering van aandeelhouders worden benoemd. Volgens de memorie van toelichting beoogt het nieuwe twaalfde lid, in navolging van het SER-advies, ruimte te bieden voor maatwerk. Niet valt in te zien waarom niet van deze mogelijkheid gebruik zou worden gemaakt. Het College merkt in dit verband nog op dat blijkens de memorie van toelichting van genoemd wetsvoorstel en de brief van de Ministers van Financiën en van Economische Zaken van 21 februari 2001 aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal inzake commissarissen van overheidswege (Kamerstukken II, 2000 – 2001, 22 064, nr. 5) dat de commissaris van overheidswege bij overheidsdeelnemingen wordt afgeschaft, omdat de

College van toezicht op de kansspelen

staat als aandeelhouder geen andere positie mag innemen dan andere aandeelhouders. De overheid dient met andere woorden zijn invloed via zijn aandeelhouderschap uit te oefenen. Bij de Nationale Goede Doelen Loterijen gaat het evenwel niet om een staatsdeelneming en kan de overheid geen invloed uitoefenen als aandeelhouder. Het gaat hier uitsluitend om de rol van de overheid als toezichthouder.

9. Overigens merkt het College nog op dat genoemd wetsvoorstel ertoe zal leiden dat de thans in de concept-statuten voorziene regeling inzake de benoeming van de commissarissen van de holding sowieso gewijzigd moet worden. In plaats van coöptatie door de raad, zal het voortaan de aandelenstichting zijn die de commissarissen benoemt. Gelet op de hierboven reeds geplaatste vraagtekens bij deze aandelenstichting, lijkt dat al helemaal geen bevredigende situatie op te leveren. Evenals het hanteren van de aandelenstichting als tijdelijke constructie, zou ook de bemoeienis van overheidswege met de benoeming van de commissarissen gebaseerd op artikel 158, twaalfde lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek als een tijdelijke constructie kunnen worden gehanteerd. Ondertussen zou naar een meer bevredigende oplossing kunnen worden gezocht en een voorziening ter zake kunnen worden getroffen in de Wet op de kansspelen, zodat niet langer de (nieuwe) regeling van genoemd artikellid uit het Burgerlijk Wetboek, maar een expliciete bepaling in de Wet op de kansspelen de grondslag vormt voor het onderhavige toezichtinstrument.

10. Het is het College opgevallen dat de concept-statuten van de holding geen overgangsbepaling bevatten inzake de benoeming van de leden van de raad van commissarissen. Dit betekent dat de huidige leden van de raad van toezicht allen voor de volle periode van acht jaar lid kunnen blijven van de raad van commissarissen. Dit levert geen wenselijke situatie op. Het College geeft daarom in overweging om een overgangsregeling met een gefaseerd rooster van aftreden in de concept-statuten op te nemen. Het College tekent daarbij nog aan dat bij vervanging van de huidige commissarissen ook iets zou moeten worden gedaan aan de nogal eenzijdige samenstelling van de raad van commissarissen van de holding (alsook van het bestuur van de aandelenstichting). Het lijkt het College niet meer van deze tijd dat dergelijke gremia uitsluitend uit mannen bestaan.

11. In artikel 2 van de concept-statuten van de holding ontbreekt een doelomschrijving zoals deze wel is opgenomen in de concept-statuten van de aandelenstichting. Het College adviseert ook hier dezelfde doelomschrijving op te nemen, te weten het inzamelen van gelden ten behoeve van instellingen voor ontwikkelingssamenwerking, humanitair of ecologisch werk, alsmede voor cultuur, maatschappelijk welzijn, volksgezondheid en sport.

12. De in artikel 18 van de concept-statuten van de holding neergelegde regeling inzake de jaarrekening, acht het College niet voldoende helder. Het lijkt er nu op dat de jaarstukken twee maal aan het Ministerie van Justitie (lees: de Minister van Justitie) en het College van toezicht op de kansspelen moeten worden voorgelegd, namelijk aanvankelijk de door de directie opgestelde versie en nadien de door de raad van commissarissen vastgestelde versie. Dit kan niet de bedoeling zijn. De verwijzingen in artikel 18, tweede lid, naar het Ministerie van Justitie (lees: de Minister van Justitie) en het College van toezicht op de kansspelen, alsmede naar de uitzondering van artikel 403 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek waren dan ook te schrappen. In het vierde lid van artikel 18 van de concept-statuten ware duidelijker tot uitdrukking te brengen dat de door de raad van commissarissen vastgestelde jaarstukken binnen een termijn van vier maanden na afloop van het boekjaar worden overgelegd aan de Minister van Justitie en het College van toezicht op de kansspelen. Verder is het het College opgevallen dat de in het derde lid van artikel 18 van de concept-statuten gehanteerde

College van toezicht op de kansspelen

terminologie dat de accountant zijn verslag uit brengt in de vorm van een verklaring, niet strookt met hetgeen daarover is bepaald in de verleende vergunningen. Zowel het accountantsverslag als de accountantsverklaring dienen aan de Minister van Justitie en aan het College te worden overgelegd. Zoals hiervoor reeds opgemerkt zou de verplichting om met een geconsolideerde jaarrekening te komen voor de holding als centrale rechtspersoon ook in de verleende vergunningen dienen te worden vastgelegd.

13. In artikel 29 van de concept-statuten betreffende liquidatie ontbreekt een bepaling omtrent de aanwending van het vermogen van de vennootschap dat na ontbinding en vereffening resteert. In de statuten concept-statuten van de werkmaatschappijen is wel telkens een dergelijke bepaling opgenomen. Het College adviseert een dergelijke bepaling ook in de concept-statuten van de holding op te nemen, aangevuld met de bepaling dat de aanwending de instemming van de Minister van Justitie behoeft.

d. de vergunning, statuten en reglementen van de Nationale Postcode Loterij N.V.

14. Zoals hiervoor reeds is uiteengezet pleit het College ervoor om de vergunning tevens op naam te stellen van de holding en de bemoeienis met de benoeming van de raad van commissarissen van de holding niet te schrappen. Artikel 21 van de vergunning dient te worden aangepast opdat de naam voortaan zal luiden Beschikking Nationale Postcode Loterij.

15. Volgens artikel 2 van de concept-statuten heeft de vennootschap ten doel het inzamelen van gelden ten behoeve van instellingen voor ontwikkelingssamenwerking, humanitair of ecologisch werk. Volgens artikel 13, eerste lid, van de verleende vergunning dient de netto-opbrengst geheel te worden bestemd voor doeleinden van algemeen belang, gelegen op het terrein van de ontwikkelingssamenwerking, het milieubehoud en de humanitaire hulpverlening. Volgens het door Nationale Goede Doelen Loterijen i.o. opgesteld profiel is de Nationale Postcode Loterij de loterij voor mens en natuur, in en buiten Nederland. Deze drie verschillende omschrijvingen waren meer met elkaar in overeenstemming te brengen. Als alternatief ziet het College om de doelbeschrijving van de drie afzonderlijke loterijen – los van het profiel – in vergunning en statuten op eenzelfde ruime manier te omschrijven als in de statuten van de aandelenstichting, te weten (het inzamelen van gelden ten behoeve van instellingen voor) ontwikkelingssamenwerking, humanitair of ecologisch werk, alsmede (voor) cultuur, maatschappelijk welzijn, volksgezondheid en sport. Hierdoor wordt het ook eenvoudiger om met begunstigden te schuiven tussen de drie werkmaatschappijen.

16. Artikel 14 van de concept-statuten bepaalt dat de vennootschap een beneficiëntenraad kan hebben en dat de directie een reglement vaststelt waarin de samenstelling en werkwijze van de beneficiëntenraad wordt uitgewerkt. In vergelijking met de huidige regeling van de beneficiëntenraad in artikel 13 van de statuten van de Stichting Nationale Postcode Loterij, acht het College deze regeling veel te summier en onbepaald.

17. In artikel 15 van de concept-statuten ware tot uitdrukking te brengen dat de door de algemene vergadering van aandeelhouders (lees: de holding) vastgestelde jaarstukken (en dus niet de door de directie opgestelde versie) binnen een termijn van vier maanden na afloop van het boekjaar worden overgelegd aan de Minister van Justitie en het College van toezicht op de kansspelen.

College van toezicht op de kansspelen

18. In artikel 26 van de concept-statuten, dat betrekking heeft op liquidatie, ware de bepaling omtrent de aanwending van het vermogen van de vennootschap dat na ontbinding en vereffening resteert aan te vullen met de bepaling dat de aanwending de instemming van de Minister van Justitie behoeft.

19. In het concept-deelnemersreglement ware de doelomschrijving aan te passen overeenkomstig het hiervoor gestelde inzake het stroomlijnen van de doelomschrijvingen van de drie werkmaatschappijen.

20. In het concept-deelnemersreglement en in het concept-financieel reglement wordt steeds gesproken van naamloze vennootschap Nationale Postcode Loterij N.V. Dit is dubbelop. Er kan worden volstaan met Nationale Postcode Loterij N.V. In het concept-deelnemersreglement en in het concept-financieel reglement ware de verwijzing naar Beschikking postcodeloterij te wijzigen in Beschikking Nationale Postcode Loterij. Bovendien waren de inwerkingtredebepalingen nog aan te passen aan de juiste data.

21. In het concept-financieel reglement ware de verwijzing naar de raad van commissarissen telkens te wijzigen in raad van commissarissen van de Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V. De Nationale Postcode Loterij N.V. heeft immers geen eigen raad van commissarissen.

e. de statuten van de Stichting Fondsen Promoties

22. Het voorstel beoogt de statuten meer in lijn te brengen met die van de vergunninghouders van de twee zusterloterijen. Een en ander is noodzakelijk om de drie betrokken stichtingen tegelijkertijd te kunnen omzetten naar de NV-structuur. Behoudens enkele detailopmerkingen heeft het College tegen de voorgenomen aanpassingen geen bedenkingen. Een eerste opmerking betreft artikel 11 van de concept-statuten waarin een jaarrekening wordt voorzien binnen 5 maanden na afloop van het boekjaar. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 18, vierde lid, van de Beschikking sponsorloterij dient dit een termijn van 4 maanden te zijn. Een tweede opmerking betreft twee verwijzingen naar goedkeuring door het *ministerie van Justitie* in artikel 12, eerste lid, en artikel 13 (abusievelijk ook 12 genummerd), eerste lid. Het ware beter om te verwijzen naar de *Minister van Justitie*.

f. de vergunning, statuten en reglementen van de Sponsor Loterij N.V.

23. Het is het College opgevallen dat niet langer wordt gesproken van SponsorBingo Loterij maar van Sponsor Loterij. Ter vergadering van het College is desgevraagd namens Nationale Goede Doelen Loterijen i.o. aangegeven dat voortaan de naam Sponsor Loterij in alle uitingen zal worden aangehouden en dat het woord bingo alleen voorkomt op het beeldmerk. Het College heeft hiertegen geen bedenkingen, maar dan dient deze aanduiding wel consequent te worden gebruikt. Zo staat in artikel 7, eerste lid, van de vergunning nog steeds SponsorBingoLoterij, waar dit dient te worden vervangen door Sponsor Loterij, en dient in artikel 24 van de vergunning Beschikking sponsorloterij gewijzigd te worden in Beschikking Sponsor Loterij. Ook artikel 1, onder h, van de vergunning dient in dit verband te worden aangepast. De slotzin – die sowieso uit een oogpunt van regelgevingstechniek niet in een opsomming mag voorkomen – zou moeten worden vervangen door een slotzinsnede, luidende: , waaraan de deelnemers meedoen middels aan hen toegekende bingogetallen;

College van toezicht op de kansspelen

24. De hiervoor gemaakte opmerkingen inzake de vergunning, statuten en reglementen van de Nationale Postcode Loterij N.V. zijn alle mutatis mutandis van toepassing op de vergunning, statuten en reglementen van de Sponsor Loterij N.V.

g. de vergunning, statuten en reglementen van de BankGiro Loterij N.V.

25. Het College wil hier om te beginnen nogmaals een pleidooi houden om ALN als vergunninghouder te schrappen. Het College acht het niet alleen overbodig maar ook onjuist dat de vergunning zowel op naam van de BankGiro Loterij N.V. als van de Stichting Algemene Loterij Nederland komt te staan. ALN heeft uitsluitend de functie van aandeelhouder (niet in juridische zin, wel de facto als begunstigde rechthebbende). Door de vergunning mede op naam te stellen van ALN, worden twee functies vermengd. Dit heeft niets met transparantie van doen, maar alles met belangenverstrengeling. Waar de overheid thans enerzijds doende is met het uiteenrafelen van de positie van vergunningverlener en aandeelhouder bij de Nederlandse Staatsloterij en Holland Casino, wordt hier een ondoorzichtige constructie in stand gehouden. Sedert de de facto overname van de BankGiro Loterij door de Nationale Postcode Loterij, nu ongeveer anderhalf jaar geleden, is de rol van ALN nog uitsluitend die van aandeelhouder. Het College heeft sedertdien dan ook geen enkele bemoeienis meer gehad met ALN. ALN bevindt zich in een gelijksoortige positie als bijvoorbeeld NOC*NSF. Beiden zijn ook aandeelhouder van De Lotto, maar daar staat de verleende vergunning toch ook niet op naam van de aandeelhouders? Dat de ALN belast is met de verdeling van de gelden is geen enkel argument. Ware dat wel zo, dan zou er alle reden zijn om voortaan de aan de Nationale Postcode Loterij verleende vergunning ook op naam van de Stichting DOEN te stellen, om maar eens een voorbeeld te noemen. Het College vermag niet in te zien waarom hier een ondoorzichtige constructie in stand wordt gehouden.

26. De hiervoor gemaakte opmerkingen inzake de vergunning, statuten en reglementen van de Nationale Postcode Loterij N.V. zijn alle mutatis mutandis van toepassing op de vergunning, statuten en reglementen van de BankGiro Loterij N.V.

27. In de vergunning en in de reglementen wordt gesproken van BankGiroLoterij, terwijl in de statuten wordt gesproken van BankGiro Loterij. Hier ware consistentie te betrachten, waarbij de voorkeur van het College uitgaat naar de laatstgenoemde schrijfwijze.

h. de intellectuele eigendomsrechten

28. Tenslotte wil het College hier nog de aandacht vestigen op het punt van de intellectuele eigendomsrechten, zoals het College dat ook reeds heeft gedaan in zijn advies van 31 augustus 1999, nr. C.553/99, inzake NV-structuur NPL/SFP. Volgens het zogeheten *rapport Ety*, dat is uitgebracht ter gelegenheid van een eerdere structuurwijziging van de Nationale Postcode Loterij in 1993, dient Novamedia het exploitatierecht van de licentie aan de Nationale Postcode Loterij over te dragen (voor f 1,00). In een tussen Novamedia en de Nationale Postcode Loterij gesloten overeenkomst is een regeling opgenomen, die er op neer komt dat Novamedia de intellectuele eigendomsrechten met betrekking tot de loterij, waaronder met name het auteursrecht daarop, aan zich houdt en de Nationale Postcode Loterij voor de duur van de overeenkomst het exclusieve recht verleent tot het gebruik daarvan voor een bedrag van f 1,00 per jaar. Al naar gelang de wijze waarop de overeenkomst tussen Novamedia en de Nationale Postcode Loterij wordt beëindigd, worden deze rechten hetzij door Novamedia aan de Nationale

College van toezicht op de kansspelen

Postcode Loterij overgedragen (al dan niet tegen betaling), dan wel blijven deze rechten bij Novamedia berusten. In een eerder door betrokkenen opgesteld onderzoeksrapport d.d. 1 februari 1999 wordt de overdracht van de intellectuele eigendom van Novamedia aan de holding als een punt van aandacht vermeldt. Los van het antwoord op de vraag of met de in de overeenkomst opgenomen regeling een uitwerking is gegeven die overeenkomt met de aan de aanbeveling uit het *rapport Etty* ten grondslag liggende bedoeling, acht het College voortzetting van een dergelijke regeling onwenselijk. Het College is van oordeel dat het uit een oogpunt van continuïteit van de loterijen noodzakelijk is dat de intellectuele eigendomsrechten van de loterijen in juridische en in economische zin blijvend bij de holding berusten. Daarmee wordt verzekerd dat bij het divergeren van thans nog parallel lopende belangen de holding te allen tijde in staat is tot voortzetting van de loterijen. Immers indien er om wat voor reden dan ook een breuk zou ontstaan tussen Novamedia en Nationale Goede Doelen Loterijen, kan Novamedia de licentie beëindigen waardoor de Nationale Postcode Loterij N.V. met lege handen achterblijft. De aanstaande overgang naar de NV-structuur geeft aanleiding om deze aangelegenheid nu eindelijk eens goed te regelen.

w.g. drs. M.W.M. Vos-van Gortel,
voorzitter

w.g. mr. E.A. van Vondelen,
secretaris